

Sygn. akt I C 2130/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR del. Zygmunt Drożdżejko

Protokolant: Karolina Lipka

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2017 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. J.**

przeciwko **Towarzystwa (...) S.A. w W.**

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda S. J. kwotę 100 000 zł (sto tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 07 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami w wysokości ustawowej za opóźnienie;

II. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda S. J. kwotę 14 400 zł (czternaście tysięcy czterysta złotych) tytułem renty za okres od 07 grudnia 2015 r. do dnia 07 czerwca 2017 r.;

III. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda S. J. rentę w wysokości 800 zł (osiemset złotych) miesięcznie płatną do 7 każdego następującego po sobie miesiąca z dołu, przy czym pierwsza rata renty płatna będzie do 7 lipca 2017 r.;

IV. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda S. J. kwotę 3 617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu;

V. nakazuje ściągnąć od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w K. kwotę 6 535,01 zł (sześć tysięcy pięćset trzydzieści pięć złotych i jeden grosz) tytułem kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 2130/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 lipca 2017 r.

Małoletni powód S. J. reprezentowany przez matkę A. J. (1) – w pozwie skierowanym przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. (k. 2-5) – wniósł o: 1. zasądzenie od strony pozwanej

na jego rzecz kwoty 100.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę; 2. zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 800,00 zł miesięcznie tytułem renty płatnej do 10. dnia miesiąca do rąk jego przedstawicielki ustawowej; 3. zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje roszczenia powód podał, iż w dniu 23 maja 2012 r. doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego śmierć poniósł jego ojciec M. J. (1). Pojazd sprawcy zdarzenia w chwili wypadku był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym, które przyjęło odpowiedzialność gwarancyjną za skutki wypadku i w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego przyznało powodowi kwotę 7.500,00 zł tytułem odszkodowania. Jako podstawę prawną roszczenia o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz zadośćuczynienia pieniężnego powód wskazał art. 446 § 4 k.c. Uzasadniając to roszczenie powód podał, iż śmierć jego ojca stanowiła dla niego niepowetowaną tragedię. Jak wskazał, tragiczne zdarzenie było dla niego bardzo traumatycznym przeżyciem, ponieważ stracił bliską i znaczącą osobę. W pozwie powód opisał ojca jako człowieka powszechnie lubianego i szanowanego, uczynnego i pracowitego – według powoda, jego ojciec był osobą bardzo ciepłą, otwartą, pomocną innym, rodzinną i silnie z nim związaną. Powód oświadczył, iż jego więź z ojcem była szczególna, oparta na miłości, szacunku, zrozumieniu i wsparciu, ojciec był dla niego najbliższym przyjacielem i powiernikiem, kimś na kogo zawsze mógł liczyć i u kogo znajdował wsparcie oraz opiekę ojcowską, a także opokę i wzór do naśladowania. Powód podał, iż po śmierci ojca zamknął się w sobie, nie chce rozmawiać o zmarłym, na wszelkie próby rozmowy na temat taty reaguje płaczem, na co dzień mierzy się z tragiczną sytuacją która go dotknęła. Powód wskazał, iż w chwili obecnej jest w wieku dorastania, kiedy bardzo potrzebuje ojca, jest mu bardzo ciężko, odczuwa przykrość gdy ojcowie wszystkich jego kolegów zabierają ich na mecze, grają z nimi w piłkę i organizują inne atrakcje. Powód wskazał, iż mimo że jego rodzice byli po rozwodzie to on bardzo często widywał się z ojcem i pozostawał z nim w stałym kontakcie telefonicznym – zmarły ojciec często zabierał go na wakacje, ferie zimowe (były to zazwyczaj wyjazdy zagraniczne), poświęcał mu dużo czasu i odwagi. Z kolei, jako podstawę prawną roszczenia o zasądzenie renty powód wskazał art. 446 § 2 k.c. Motywując roszczenie rentowe powód podkreślił, iż zmarły ojciec płacił na jego (i jego brata) rzecz dobrowolne alimenty w łącznej wysokości 1.000,00 zł miesięcznie, a dodatkowo opłacał jego wydatki na ubrania, rozrywki, wyżywienie, sport, wyjazdy, co generowało kwotę ok. 300-600 zł miesięcznie – powód zauważył, iż obecnie jest pozbawiony tego źródła utrzymania, co spowodowało znaczne obniżenie jego statusu i poziomu życia. Powód wyjaśnił, iż po śmierci ojca jego sytuacja finansowa znacznie się pogorszyła, jego rodziny w tym momencie nie stać na nic poza podstawowym wyżywieniem – niezbędna w utrzymaniu jest mu pomoc dziadka, u którego zamieszkuje cała rodzina; powód dodał, iż jego matka ubiegała się o przyznaniu renty rodzinnej, jednak wydano decyzję odmowną z uwagi na fakt, że ojciec nie miał wypracowanych lat pracy, pracował głównie na czarno jako lakiernik samochodowy.

W odpowiedzi na pozew (k. 50-54) pozwane Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu strona pozwana nie zakwestionowała faktu, iż w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 23 maja 2012 .r śmierć poniósł ojciec małoletniego powoda oraz tego, że w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego towarzystwo ubezpieczeniowe przyznało na rzecz powoda kwotę w wysokości 7.500,00 zł z tytułu odszkodowania. Strona pozwana oświadczyła również, iż złożyła powodowi propozycję ugodowego zakończenia sprawy poprzez dopłatę kwoty w wysokości 40.000,00 zł, jednakże powód nie był zainteresowany zakończeniem sporu poprzez przyjęcie kwoty w proponowanej wysokości. Zdaniem strony pozwanej jednak, powód nie udowodnił zgłoszonych roszczeń, albowiem okoliczności wskazywane przez niego a dotyczące tragicznego wypadku, sytuacji finansowej i rodzinnej przed zaistnieniem szkody i po niej, możliwości zarobkowych zmarłego oraz relacji powoda ze zmarłym są jedynie twierdzeniami nie popartymi żadnymi dowodami. Odnosząc się do roszczenia rentowego strona pozwana w szczególności zwróciła uwagę, iż powód w żaden sposób nie wskazał wysokości osiąganych przez ojca dochodów oraz okoliczności, aby zmarły miał takie możliwości zarobkowe i majątkowe by mógł na utrzymanie syna przekazywać kwoty po 600 zł miesięcznie ponad przyznawane alimenty. Strona pozwana zwróciła uwagę, iż

przed tragicznym wypadkiem M. J. (1) pracował, jednakże było to zatrudnienie nielegalne, w związku z czym nie wiadomo jakie wynagrodzenia osiągał z tego tytułu. Zdaniem strony pozwanej powód nie udowodnił, jakoby zmarły opłacał wydatki na ubrania, rozrywki itp. syna w w/w wysokości ponad płacone alimenty. Ustosunkowując się z kolei do roszczenia powoda o zasądzenie zadośćuczynienia strona pozwana uznała je za nieudowodnione i znacznie zawyżone. W ocenie strony pozwanej, powód nie wykazał by doznana przez niego w związku ze śmiercią ojca krzywda przekroczyła miarę uznawaną za przeciętną w takich okolicznościach. Według strony pozwanej, powód nie wykazał, że przed tragicznym zdarzeniem z dnia 23 maja 2012 r. spędzał wspólnie ze zmarłym czas wolny, wakacje, ferie, a jeśli tak to jak często i w jakiej formie miało to miejsce, a także czy istniały inne formy aktywności życiowej łączącej powoda ze zmarłym. Strona pozwana zwróciła także uwagę, że powód nie wskazał także, czy korzystał on lub korzysta z opieki psychologicznej/lekarzkiej, a jeżeli tak to od kiedy, jak również czy i w jaki sposób śmierć zmarłego wpłynęła na jego codzienne życie, a ponadto jaka jest jego aktualna sytuacja rodzinna.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 maja 2012 r. w K. Nowej Hucie doszło do wypadku komunikacyjnego polegającego na tym, że kierujący samochodem marki F. (...) o nr rej. (...) G. C. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym-drogowym w ten sposób, że nie zachował szczególnej ostrożności podczas wykonywania manewru włączania się do ruchu, a w szczególności zamiast skręcić w prawo wykonał ten manewr w lewą stronę przekraczając podwójną linię ciągłą wyznaczającą oś jezdnii w efekcie czego nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu z jego lewej strony M. J. (1) kierującemu motocyklem marki S. (...) o nr rej. (...), czym przyczynił się do zdarzenia z tym motocyklistą powodując nieumyślnie wypadek drogowy na skutek którego M. J. (1) doznał obrażeń ciała, które stały się przyczyną jego zgonu. Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie z dnia 1 marca 2013 r., sygn. akt VIII K 944/12/N, G. C. został uznany winnym spowodowania w/w wypadku. Pojazd sprawcy zdarzenia w chwili wypadku był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie (...) S.A. z siedzibą w W., które przyjęło odpowiedzialność gwarancyjną za skutki wypadku i w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego przyznało małoletniemu powodowi S. J. oraz jego bratu A. J. (2) (synom zmarłego M. J. (1)) kwoty po 7.500,00 zł tytułem odszkodowania. Pozwany ubezpieczyciel złożył powodowi również propozycję ugodowego zakończenia sprawy poprzez dopłatę kwoty w wysokości 40.000,00 zł, jednakże powód uznał tę propozycję za niewystarczającą.

dowód: odpis skrócony aktu zgonu /k. 76/; wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty z dnia 1 marca 2013 r. sygn. akt VIII K 944/12/N /k. 94-95/; decyzja Towarzystwa (...) S.A. z dnia 18 grudnia 2012 r. /k. 17/; wezwanie do zapłaty i likwidacji szkody z dnia 4 maja 2015 r. /k. 18-19/; pismo powoda z dnia 22 lipca 2015 r. /k. 20-21/; akta szkody na płycie CD /k. 61/.

W chwili śmierci ojca małoletni powód S. J. miał zaledwie dziewięć lat. W wyniku śmierci ojca M. J. (1) doznał on silnego dystresu psychicznego. W jego następstwie wystąpiły u niego znaczne zaburzenia adaptacyjne, które niekorzystnie wpłynęły na jego stan psychiczny oraz ogólne funkcjonowanie. Małoletni przez długi okres czasu doświadczał silnych negatywnych emocji związanych z utratą ojca, wykazywał skłonność do ich tłumienia. Stosował mechanizmy obronne, zamykał się w sobie, wycofywał z relacji. Doznawał stanów znacznego przygnębienia, smutku i żalu. Stał się nerwowy, labilny emocjonalnie, drażliwy, skłonny do przeżywania nasilonego niepokoju.

Mimo upływu czasu powód nadal doświadcza cierpienia psychicznego z powodu śmierci ojca, nie może pogodzić się z jego brakiem ani zaadoptować do zmienionej sytuacji życiowej. Z powodu doznanej traumy i jej następstw wykazuje on zaburzenia psychiczne o charakterze nerwicowym, które mogą istotnie zaburzać jego rozwój emocjonalny i funkcjonowanie psychospołeczne. Istnieje zagrożenie, że małoletni bez specjalistycznego wsparcia i możliwości przepracowania żałoby po zmarłym ojcu, nie będzie mógł odzyskać dobrostanu psychicznego i nadal będzie ujawniał trudności w prawidłowym funkcjonowaniu w swych rolach oraz zadaniach, a także sytuacjach społecznych.

dowód: zeznania świadków: B. M., A. B. i A. J. (2) /zapis protokołu elektr. rozprawy z dnia 21 marca 2016 r./; zeznania przedstawicielki ustawowej powoda A. J. (1) /zapis protokołu elektr. rozprawy z dnia 21 marca 2016 r./;

opinia psychologiczna biegłej E. Ł. z dnia 29 sierpnia 2016 r. /k. 113-120/; uzupełniająca opinia psychologiczna biegłej E. Ł. z dnia 6 grudnia 2016 r. /k. 139-140/; odpis skrócony aktu urodzenia powoda /k. 75/.

Rodzice małoletniego powoda tj. zmarły M. J. (2) i A. J. (1) rozwiedli się w 2006 r. Na mocy wyroku z dnia 7 sierpnia 2006 r., sygn. akt XI C 3107/05, Sąd Okręgowy w Krakowie wykonywanie władzy rodzicielskiej nad powodem i jego bratem powierzył matce A. J. (1), zastrzegając dla M. J. (1) prawo do kontaktów z małoletnimi dziećmi bez ograniczeń, w sposób i terminach ustalonych przez strony - kosztami zaś utrzymania i wychowania małoletnich dzieci obciążył obie strony i z tego tytułu zasądził od M. J. (1) na rzecz małoletnich A. J. (2) i S. J. alimenty w wysokości po 500 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 15-go każdego kolejnego miesiąca do rąk matki małoletnich.

M. J. (2) na bieżąco płacił zasądzone w/w wyrokiem alimenty na rzecz powoda i jego brata. Ponadto, M. J. (2) opłacał wydatki syna na ubrania, rozrywki, wyżywienie, sport, wyjazdy. Zmarły dbał o syna, spędzał z nim wszystkie weekendy oraz wolne święta, w wakacje i ferie zimowe zabierał na wycieczki w tym często również zagraniczne (do Turcji, na Chorwację i do Włoch), kupował mu markowe ubrania, gry, zabierał go na basen, do kina, jeździł z nim na treningi piłki nożnej oraz zapewniał inne atrakcje. Ojciec powoda chętnie przykładał się również do wychowania syna, brał udział również w zebraniach szkolnych i społecznie udzielał się w szkole.

Wzajemne relacje pomiędzy zmarłym a powodem były bardzo dobre. Małoletni powód przez niemal cały czas widywał się z ojcem i utrzymywał z nim telefoniczny kontakt. W gruncie rzeczy M. J. (1) mógł zabierać powoda do siebie kiedy chciał – matka powoda nie czyniła tu żadnych przeszkód. Dla powoda ojciec był najbliższym przyjacielem i powiernikiem, kimś na kogo zawsze mógł on liczyć i u kogo zawsze znajdował wsparcie i ojcowską opiekę.

dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 7 sierpnia 2006 r. sygn. akt XI C 3107/05 /k. 96-97/; zeznania świadków: B. M., P. B., A. B., J. C. i A. J. (2) /zapis protokołu elektr. rozprawy z dnia 21 marca 2016 r./; zeznania przedstawicielki ustawowej powoda A. J. (1) /zapis protokołu elektr. rozprawy z dnia 21 marca 2016 r./

Ocena dowodów:

Powyższe ustalenia faktyczne zostały poczynione na podstawie powołanych powyżej, skutecznie niezakwestionowanych dokumentów urzędowych i prywatnych, których autentyczność nie budziła wątpliwości, podobnie jak treść, rozpatrywana w kontekście całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd – w zakresie relewantnym dla rozstrzygnięcia sprawy – dał wiarę zeznaniom świadków B. M., P. B., A. B., J. C. i A. J. (2) oraz przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda A. J. (1), oceniając je jako logiczne, w istotnych fragmentach stanowcze i rzeczowe. Trzeba podkreślić, że twierdzenia te były wyważone i ostrożne oraz miały odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym zebranym w sprawie. Osoby te w sposób wiarygodny, spójny i przekonujący zeznawały na okoliczność wzajemnych relacji łączących zmarłego M. J. (1) z powodem oraz cierpienie i przeżycie powoda związanych ze śmiercią ojca. W ocenie Sądu nie ujawniły się żadne okoliczności pozwalające na zakwestionowanie wiarygodności twierdzeń w/w osób.

Jako prawidłowe Sąd ocenił wnioski wynikające z opinii psychologicznej z dnia 29 sierpnia 2016 r. sporządzonej przez biegłą E. Ł. na okoliczność wpływu śmierci M. J. (2) na psychikę powoda. Zdaniem Sądu, zupełność przedmiotowej opinii w zestawieniu z logiką prezentowanego w nich rozumowania pozwalały w całej rozciągłości zaakceptować oceny dokonane przez biegłą w przedstawionych jej kwestiach. Biegła wykorzystwała zebrane w aktach istotne dokumenty, dokonując wnikliwej analizy poczynionych w ten sposób ustaleń. W rezultacie biegła udzieliła kompletnej i profesjonalnej odpowiedzi w zleconym jej zakresie, wszystko w sposób bardzo przystępny i zrozumiały przedstawiając w treści opinii. W kolejnych opiniach uzupełniających (pisemnej i usnej) biegła w sposób przekonujący ustosunkowała się do złożonych do opinii głównej zarzutów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Na wstępie wskazać należy, że stosownie do art. 822 § 1 k.c. ubezpieczyciel jest zobowiązany do zapłaty określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Z treści art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) wynika, że z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym (art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.)). W niniejszej sprawie w granicach odpowiedzialności deliktowej szeroko określonej w art. 415-449 k.c. strona pozwana nie kwestionowała swojej odpowiedzialności gwarancyjnej za skutki wypadku, jakiemu uległ ojciec powoda M. J. (1). Sporną była natomiast kwestia wysokości należnego mu zadośćuczynienia pieniężnego za tragiczną śmierć najbliższego członka rodziny oraz wysokości należnej mu z tego tytułu renty.

Przechodząc zatem do rozważenia zasadności roszczenia o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda zadośćuczynienia pieniężnego kwoty 100.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, przytoczyć należy treść art. 446 § 4 k.c., zgodnie z którym sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Wskazane roszczenie ma na celu kompensację doznanej krzywdy, tj. złagodzenie cierpienia wywołanego śmiercią osoby bliskiej oraz pomoc osobie pokrzywdzonej w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym rzeczywistości. Zgodzić się należy z poglądem, że określenie obiektywnych kryteriów przyznania zadośćuczynienia jest kwestią niezwykle trudną, albowiem mamy w tym aspekcie do czynienia z elementami zupełnie nieuchwytnymi i niemożliwymi do przybliżonego nawet obliczenia. Śmierć członka rodziny zawsze wywołuje cierpienie spowodowane utratą osoby bliskiej, głęboki ból, którego natężenie zależy od uczucia jakim darzono zmarłego. Doświadczenie życiowe nadto wskazuje, że śmierć osoby bliskiej wywołuje w położeniu pozostałych członków rodziny zmiany, które są samoistnym źródłem mniej lub więcej trwałych krzywd i cierpień. Krzywdą w rozumieniu art. 446 § 4 k.c. jest samo cierpienie wywołane śmiercią osoby bliskiej, przy czym w literaturze i orzecznictwie sądowym zwraca się uwagę, że na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem jego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności do jej akceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (por. wyrok SN z dnia 3 czerwca 2011 r., III CSK 279/10, LEX nr 898254).

Uwzględniając powyższe w realiach przedmiotowej sprawy zauważyć należy, iż w wyniku wypadku z dnia 23 maja 2012 r. śmierć poniósł ojciec małoletniego powoda M. J. (1), który był niewątpliwie jego najbliższym członkiem rodziny z punktu widzenia szczególnej więzi osobistej i duchowej łączącej powoda ze zmarłym. Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika w sposób niewątpliwy, iż powoda ze zmarłym łączyły silne więzy uczuciowe i emocjonalne – dla powoda ojciec był najbliższym przyjacielem i powiernikiem, kimś na kogo zawsze mógł on liczyć i u kogo zawsze znajdował wsparcie i ojcowską opiekę. Choć rodzice powoda od 2006 r. pozostawali w rozłączeniu (ze względu na orzeczony rozwód), to wzajemne relacje pomiędzy powodem a ojcem pozostawały bardzo dobre. Małoletni powód przez niemal cały czas widywał się z ojcem i utrzymywał z nim telefoniczny kontakt, zaś w weekendy i święta mieszkał w jego domu – ojciec dbał o syna, w wakacje i ferie zimowe zabierał na wycieczki w tym często również zagraniczne, kupował mu markowe ubrania, gry, zabierał go na basen, do kina, jeździł z nim na treningi piłki nożnej oraz zapewniał inne atrakcje; chętnie przykładał się on również do wychowania syna, brał udział również w zebraniach szkolnych i społecznie udzielał się w szkole. Wiadomość o śmierci ojca była dla 9-letniego wówczas powoda ogromną tragedią życiową, wstrząsem emocjonalnym i skutkowałą załamaniem się dotychczasowej rzeczywistości. W wyniku śmierci ojca powód doznał silnego dystresu psychicznego. W jego następstwie wystąpiły u niego znaczne zaburzenia

adaptacyjne, które niekorzystnie wpłynęły na jego stan psychiczny oraz ogólne funkcjonowanie. Małoletni przez długi okres czasu doświadczał silnych negatywnych emocji związanych z utratą ojca, wykazywał skłonność do ich tłumienia. Stosował mechanizmy obronne, zamykał się w sobie, wycofywał z relacji. Doznawał stanów znacznego przygnębienia, smutku i żalu. Stał się nerwowy, labilny emocjonalnie, drażliwy, skłonny do przeżywania nasilonego niepokoju. Mimo upływu czasu powód nadal doświadcza cierpienia psychicznego z powodu śmierci ojca, nie może pogodzić się z jego brakiem ani zaadoptować do zmienionej sytuacji życiowej. Z powodu doznanej traumy i jej następstw wykazuje on zaburzenia psychiczne o charakterze nerwicowym, które mogą istotnie zaburzać jego rozwój emocjonalny i funkcjonowanie psychospołeczne.

Mając na uwadze te wszystkie okoliczności za odpowiednią sumę należną powodowi jako zadośćuczynienie pieniężne Sąd uznał żadaną przez niego kwotę 100.000,00 zł, która powinna złagodzić jego negatywne doznania psychiczne spowodowane śmiercią bliskiej mu osoby. Przyznając kwotę w takiej jak postulowana w pozwie Sąd wziął w szczególności pod rozwagę okoliczność, że najwyższe zadośćuczynienia powinny być zasądzone właśnie na rzecz małoletnich dzieci, dla których śmierć ojca z całą pewnością stanowi wyjątkowo potężny cios, pozostawiając ich w niewyobrażalnym żalu i bólu. W ocenie Sądu, utrata przez dziecko jednego z rodziców jest jedną największych krzywd jaką można sobie wyobrazić, albowiem już niemal na starcie życiowym pozbawia go prawidłowego rozwoju psychoosobowego oraz niezbędnego wsparcia zarówno na co dzień jak i w ważnych i trudnych chwilach. Sąd miał również na uwadze, że strona pozwana wypłaciła już powodowi kwotę 7.500,00 zł z tytułu zadośćuczynienia, jednak biorąc pod uwagę stosunkowo niską wysokość tej kwoty Sąd uznał, iż w żadnej mierze nie rekompensowała ona szkód niemajątkowych odniesionych przez powoda i w żaden sposób nie może wpłynąć na obniżenie żadanego przez powoda zadośćuczynienia. W sumie powód otrzyma kwotę 107 500 zł i w ocenie sądu nawet ta kwota jest zaniżona w stosunku do krzywd i cierpień, które on doznał. W przekonaniu Sądu, ustalona w niniejszej sprawie wysokość zadośćuczynienia nie odbiega od przypadków porównywalnych i stanowi sumę odpowiednią przy uwzględnieniu indywidualnych okoliczności niniejszej sprawy. Z tych względów Sąd w **punkcie I. sentencji** wyroku zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 100.000,00 zł z tytułu zadośćuczynienia. Jednocześnie, Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda odsetki w wysokości ustawowej liczone zgodnie z żądaniem pozwu od dnia 7 grudnia 2015 r. (tj. daty wniesienia pozwu) do dnia 31 grudnia 2015 r., a – w związku z nowelizacją art. 481 k.c. - od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty odsetki w wysokości ustawowej za opóźnienie. Przy zasądzaniu odsetek Sąd kierował się treścią art. 455 w zw. z art. 481 k.c. oraz przyjętą w tej chwili linią orzecznictwa Sądu Najwyższego. W tym kontekście uwzględnić należy, że zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia z art. 445 k.c. ma charakter bezterminowy, stąd też o przekształceniu go w zobowiązanie terminowe decyduje wierzyciel przez wezwanie dłużnika do wykonania, a zatem przyjęcie – zgodnie z poglądem strony pozwanej - wymagalności zadośćuczynienia dopiero od daty wyrokowania prowadziłoby w istocie do umorzenia odsetek za okres sprzed daty wyroku i byłoby nieuzasadnionym uprzywilejowaniem dłużnika (por. wyrok SN z dnia 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10, LEX nr 794777). Na marginesie należy zauważyć, iż przyjęcie wymagalności zadośćuczynienia dopiero od daty wyrokowania wymaga wystąpienia okoliczności pozwalających przyjąć, iż sytuacja pomiędzy doręczeniem wezwania do zapłaty a datą wyrokowania uległa takiej zmianie, która uzasadniałaby inną wysokość zadośćuczynienia (por.: wyrok Sądu Apel. w Krakowie z dnia 22 listopada 2006 r., I ACa 1326/06, niepubl.).

Ustosunkowując się z kolei do roszczenia powoda o zasądzenie od strony pozwanej na jego rzecz kwoty 800,00 zł miesięcznie tytułem renty płatnej do 10 dnia miesiąca do rąk jego przedstawicielki ustawowej to wskazać trzeba, iż zgodnie z art. 446 § 2 k.c. osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego - takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. W doktrynie i orzecznictwie sądowym podkreśla się, iż zakres podmiotowy osób uprawnionych, pośrednio pokrzywdzonych na skutek śmierci osoby dotkniętej czynem niedozwolonym, do domagania się z tego tytułu renty obejmuje przede wszystkim osoby, względem których na zmarłym ciążył ustawowy obowiązek alimentacyjny. Należy wszakże wyraźnie podkreślić, że renta przyznawana na podstawie komentowanego przepisu ma charakter odszkodowawczy, a nie alimentacyjny (por. wyrok SN z 21 listopada 1995 r., III CRN 46/95, Prok. i Pr. 1996, Nr 5, s. 33). W zasadzie o wysokości

renty przesądzą analogiczne okoliczności, jak i o wysokości świadczeń alimentacyjnych - okolicznościami tymi są: potrzeby poszkodowanego oraz możliwości zarobkowe i majątkowe zmarłego; jedyna różnica w stosunku do sformułowania zawartego w przepisie art. 135 k.r.o. jest taka, że komentowany przepis nie odwołuje się do usprawiedliwionych potrzeb poszkodowanego. Zasadnie się wskazuje, że przy ustalaniu renty powinna być brana pod uwagę hipotetyczna wysokość świadczeń alimentacyjnych, do jakich byłby zobowiązany zmarły, co oznacza, że konieczne jest uwzględnienie hipotetycznych możliwości zarobkowych zmarłego, w kontekście istniejących możliwości na rynku pracy, wysokości możliwego do uzyskania wynagrodzenia, ze względu na posiadane przez zmarłego kwalifikacje itp. (por. M. Safjan, w: K. Pietrzykowski, KC. Komentarz, t. 1, s. 1038; por. również wyrok SN z 28 lipca 2005 r., V CK 31/05, MoP 2005, Nr 17, poz. 827; podkreśla się także, iż ustawodawca wprowadzając takie same jak w przypadku roszczeń alimentacyjnych kryteria ustalania możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, nie uzależnia owych ustaleń od sposobu uzyskiwania dochodów przez zobowiązanego i z punktu widzenia zasadności uprawnienia powodów do renty nie ma znaczenia fakt, iż dochody zmarłego nie były opodatkowane – tak wyrok SN z 11 lipca 2012 r., II CSK 677/11, Legalis; wyrok SA w Lublinie z 5 września 2013 r., I ACA 349/13, Legalis; wyrok SA w Warszawie z 22 stycznia 2015 r., VI ACA 376/14, Legalis).

Bezsporne w sprawie było, iż na mocy wyroku z dnia 7 sierpnia 2006 r., sygn. akt XI C 3107/05, zmarły M. J. (1) zobowiązany był do uiszczania na rzecz małoletniego powoda oraz jego brata kwot po 500 zł miesięcznie z tytułu alimentów. Jak zaś wynika z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, M. J. (2) zasądzone w/w wyrokiem alimenty płacił na bieżąco. Niezależnie jednak od nich, opłacał on również wydatki syna na ubrania, rozrywki, wyżywienie, sport, wyjazdy - w wakacje i ferie zimowe zabierał on powoda na wycieczki w tym często również zagraniczne (do Turcji, na Chorwację i do Włoch), kupował mu markowe ubrania, gry, zabierał go na basen, do kina, jeździł z nim na treningi piłki nożnej oraz zapewniał inne atrakcje. Niewątpliwie pokrywanie przez zmarłego wyżej wymienionych wydatków na poczet zaspokojania potrzeb powoda wchodzi w zakres szeroko pojętego obowiązku alimentacyjnego, o którym mowa w art. 128 k.r.o. W ocenie Sądu zasadne jest zatem przyjęcie, iż wydatki te należało uwzględnić przy ustalaniu wysokości należnej powodowi na podstawie art. 464 § 2 k.c. renty. Zdaniem Sądu, żądana przez powoda z tego tytułu kwota 800,00 zł miesięcznie odpowiada sumie ustalonych sędownie alimentów oraz wymienionych powyżej wydatków. Brak jednocześnie przesłanek do twierdzenia, że ojciec powoda nie posiadałby odpowiednich możliwości zarobkowych pozwalających na zaspokojenie obowiązku alimentacyjnego w takiej wysokości biorąc pod uwagę, iż za życia uiszczal alimenty w łącznej kwocie 1.000,00 zł na rzecz synów (po 500 zł na każdego), a w chwili obecnej - gdyby żył - tenże obowiązek alimentacyjny odpadłby mu wobec jego starszego syna (brata powoda), który jest już osobą dorosłą i nie kontynuuje nauki. Uwzględniając datę wydania wyroku w niniejszej sprawie Sąd w **punkcie II. sentencji** dokonał kapitalizacji należnej powodowi renty za okres od 7 grudnia 2015 r. (data wniesienia pozwu) do dnia 7 czerwca 2017 r. i zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 14.400,00 zł z tego tytułu (tj. 18 miesięcy x 800,00 zł) - z kolei poczynawszy od lipca br., Sąd w **punkcie III. sentencji** zasądził od od strony pozwanej na rzecz powoda rentę w wysokości 800,00 zł miesięcznie płatną do 7 dnia każdego następującego po sobie miesiąca z dołu, z zastrzeżeniem, iż pierwsza rata renty płatna będzie do dnia 7 lipca 2017 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł w **punkcie IV. sentencji** zasądzać od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.617,00 zł. Rozstrzygając w ten sposób o kosztach procesu Sąd miał na uwadze okoliczność treści art. 98 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzoną na rzecz powoda kwotę złożyła się kwota 3.600,00 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 461 -t.jedn.) oraz kwota 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W **punkcie V. sentencji** wyroku Sąd – na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – nakazał ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Okręgowego w Krakowie kwotę 6.535,01 zł tytułem kosztów sądowych.